

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „ELi ja Mehhiko assotsieerimislepingu läbivaatamine”

(omaalgatuslik arvamus)

(2016/C 013/19)

Raportöör: José Isaías RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO

Kaasraportöör: Juan MORENO PRECIADO

2014. aasta 10. juuli täiskogu istungjärgul otsustas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee vastavalt kodukorra artikli 29 lõikele 2 koostada omaalgatusliku arvamuse järgmises küsimuses:

„ELi ja Mehhiko assotsieerimislepingu läbivaatamine”

(omaalgatuslik arvamus).

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav välissuhete sektsioon võttis arvamuse vastu 16. juulil 2015.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 510. istungjärgul 16. ja 17. septembril 2015 (17. septembri istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 92, vastuhääli ei olnud, erapooletuks jäi 4 liiget.

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on seisukohal, et Mehhikoga suhete elavdamisel tuleb arvestada Euroopa Liidu kõigi suhete perspektiivi Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonnaga ning et ühes pelgalt majandus- ja kaubandussuhetega tuleb väärtustada ka muid meie ajalooliselt ja kultuuriliselt ühiseid sidemeid, mis võivad olla vastukaaluks üleameerikalise ja Vaikse ookeani piirkonna mõõtme kasvavale mõjule sellel kontinendil. Mehhikol ja ELil on globaliseerumise kontekstis kultuurisidemed, kandvad keeled ja peasjalikult väärtused, mis loovad nende ühiskondade vahel erilised sidemed, mida on vaja arendada ja süvendada ning millest lähtuvalt peaksid nende lähenemisviisid rahvusvahelistes foorumites algusest peale ühte langema.

1.2. Täiesti uue lepingu läbirääkimistel nullist lähtumise asemel peab komitee tõhusamaks leping olemasoleva lepingu ja ka lepingu toimimisest 15 aasta jooksul saadud kogemusele tuginedes põhjalikult läbi vaadata ja määrata lepingu sisule suurem ulatus.

1.3. Komitee peab vajalikuks luua viivitamatult ühine nõuandekomitee, mille koosseisus on 9 või 12 komitee esindajat, nagu ka samal arvul Mehhiko organiseeritud kodanikuühiskonna esindajaid. Ühist nõuandekomiteed peavad tunnustama lepingu valitsusorganid, kellele tuleb esitada kodanikuühiskonna ettepanekud. Ühisel nõuandekomiteel on nõuandepädevused lepingu üldise sisu suhtes, ilma et see piiraks muude osalemismehhanismide loomist spetsiifiliste kaubanduse ja säästva arengu teemade jaoks. Komitee nõuab samuti, et ka tulevases lepingus oleks ette nähtud selliste omadustega komitee.

1.4. Uus leping peaks sisaldama punkti, mis nõuaks, et lepingupooled ratifitseeriksid Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioonid ja resolutsioonid seoses põhimõtete ja sotsiaalsete põhiõigustega, mis hõlmavad ILO eesmarke inimväärse töö osas, ja eelkõige ILO organiseerumisõiguse ja kollektiivse läbirääkimisõiguse kaitse konventsiooni nr 98, ning täidaksid neid.

1.5. Lisaks tuleb parandada praeguse lepingu teatavaid aspekte kaubanduse ja investeringute valdkonnas seoses mittetariffsete tõketega, vastastikuse **investeringute** edendamise ja **kaitse lepingutega**, intellektuaalomandi ja maksualase koostöö tugevdamisega, mille eesmärk on lõpetada maksupettused ja maksudest kõrvalehoidumine.

1.6. Uuesti tuleks määratleda koostööprioriteedid, soodustades strateegilise partnerluse kuuluvaid elemente, nii et need seostuksid omavahel ja tekitaksid positiivse koostoime, mis on seni osutunud ebapiisavaks, kuna üksikud projektid ei ole omavahel piisavalt ühendatud.

1.7. Konkreetset soovib komitee märkida kolme valdkonda, mida ta peab sellise tõhustatud koostöö jaoks prioriteetseks: valitsemise parandamine, teadus- ja tehnikauuringud ning säästva arengu, kliimamuutuse ja keskkonnavaline koostöö.

2. Euroopa Liidu ja Mehhiko suhted üldiste suhete kontekstis Ladina-Ameerikaga

2.1. Side Euroopa ning Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna vahel näitab juba üle kümnendi väsimuse märke. Atlandi ookeani mõlema kalda praegused juhid seisavad silmitsi ülesandega seda sidet elavdada ja uuesti dünaamiliseks muuta.

2.2. On ilmne, et Ladina-Ameerikat mõjutab kogu Ameerika mandri areng, nagu ka üha suurem vastastikune majanduslik sõltuvus Vaikse ookeani piirkonna riikidega ja iseäranis Hiinaga. Euroopa ja Ladina-Ameerika suhet toetavad siiski kultuurisidemed, kandvad keeled, väärtused, mis loovad tiheda võrgustiku nende ühiskondade vahel ja tänu millele jagavad mõlemad piirkonnad keerukas globaliseerumise kontekstis ühiseid kultuuri- ja ajaloojuuri, mis lähevad kaugemale üksnes kaubanduslikest eesmärkidest ja väärtustest. Sellest tulenevalt tuleks majandussuhteid vaadelda terviku veel ühe elemendina, mitte aga selle keske tuumana ja pöhitähtsa läbiva teemana, erinevalt sellest, kuidas see võib olla teiste maailma piirkondadega.

2.3. Samas on tajutav, et suhted Euroopa Liidu ja Mehhiko vahel, kes on küll strateegiline partner, on ometi edenenud aeglasemalt kui maailma teiste riikidega ja on tunda teatud väsimust, mistõttu on mõõdapääsmatult vajalikum kui kunagi varem tuua uusi aruteluelemente ja mõtlemisainet, mis võimaldaksid anda nendele suhetele uut hoogu.

3. Taust

3.1. Mehhiko on Euroopa Liidu jaoks tähtis muu hulgas järgmistel põhjustel: ühelt poolt Mehhiko arvukas, 120 miljoni elanikuga rahvastik, 2 % osakaal maailma SKPs ning umbes 9 000 euro suurune SKP elaniku kohta, mis teevad Mehhikost globaalsel tasandil väga olulise kaubanduspartneri. Teine põhjus on Mehhiko osalus Põhja-Ameerika vabakaubanduse kokkuleppes (NAFTA), mis on majanduslikust ja diplomaatilist aspektist oluline seoses Põhja-Ameerikaga sõlmitud globaalsete Atlandi-üleste lepingute ja Heiligendammi protsessiga, ning kolmandaks et on ulatuslikud ühised kultuurisidemed, mille kaudu võib Euroopa Liit avaldada väga väärtuslikku mõju Mehhiko valitsuse jõupingutustele tugevdada sotsiaalseid struktuure ning saavutada õiglasem ühiskond ja rahumeelsem koosseksiteerimine.

3.2. 1997. aastal allkirjastasid Euroopa Liit ja Mehhiko majanduspartnerlust, poliitilist kooskõlastamist ja koostööd käsitleva lepingu, mis jõustus 2000. aastal. Leping tugineb kolmele põhisambale: poliitiline dialoog, kaubandus ja koostöö.

3.3. 2008. aasta oktoobris kiitis Euroopa Ülemkogu heaks strateegilise partnerluse loomise Mehhiko ja ELi vahel ning kinnitas sellest tulenevalt 2010. aasta mais strateegilise partnerluse ühise tegevuskava, mis hõlmab 14 konkreetset meetet ja algatust mitmepoolsete suhete valdkonnas, nelja piirkondlikku meetet ning veel 14 meetet kahepoolsete suhete valdkonnas. Partnerluse arendamiseks loodi Mehhiko ja ELi vahelise institutsioonilise dialoogi jaoks lai valik mehhanisme, nt iga kahe aasta järel toimuv tippkohtumine (mis hõlmab kodanikuühiskonna dialoogifoorumit), kord aastas kohtuv ühiskomitee, parlamentaarne ühiskomisjon ja kuni üheksa valdkondlikku dialoogi teemadel, mis ulatuvad inimõigustest ja kliimamuutustest kultuuriliste aspektideni.

3.4. Koostöö Euroopa Liidu ja Mehhiko vahel toimub neljal üksteist täiendaval viisil. Esiteks kahepoolne koostöö, mille prioriteetsed teemad programmitöö perioodil 2007–2013 olid sotsiaalne ühtekuuluvus, jätkusuutlik ja konkurentsivõimeline majandus ning haridus ja kultuur. Teine viis hõlmab valdkondlikku koostööd sellistel teemadel nagu inimõigused ja demokraatia, valitsusvälised osalejad, keskkond ja tuumaohutus, tervishoid, ränne ja varjupaigaküsimused. Kolmas viis on Mehhiko aktiivne osalemine piirkondlikes programmides, mis on suunatud kogu Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonnale. Ja lõpetuseks, neljas viis on Mehhiko otsene osalemine teistes ELi programmides, nagu teadusuuringute seitsmes raamprogramm.

3.5. Viimastel aastatel on nii Mehhiko kui ka EL mitmel juhul kinnitanud vajadust tihendada ja laiendada vastastikuseid suhteid ning konkreetselt kaubanduse valdkonnas on nõutud 1997. aastast kehtiva vabakaubanduslepingu süvendamist ja koostöö tugevdamist nii mitmepoolisel tasandil kui ka Euroopa Liidu suhetes kõigi Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna riikidega.

4. Hinnang praegusele olukorrale

4.1. President Peña Nieto ametiaja alguses (2012. aasta detsembris) allkirjastasid peamised erakonnad kokkuleppe Mehhiko nimel ning valitsus käivitas seejärel mitmeid reforme majanduse ja riigi moderniseerimiseks, et hoogustada Mehhiko majanduse elavdamist. Sellegipoolest on Mehhiko majanduse elujõulisus ohus, kui ei võideta käimasolevat lahingut vägivalla vastu ja inimõiguste täieliku austamise eest. Võitlus kuritegelike võrgustike vastu, et vähendada viimastel aastatel teravnenud vägivaldaprobleemi riigis, ei ole veel andnud soovitud tulemusi, sest jätkuvad suured valimatud tapatalgud, inimiste kadumised, inimröövid jne. Sellega seoses tuleb tähelepanu juhtida sellele, et föderaalset tasandil on käivitatud mitmeid meetmeid (riiklik inimõiguste programm; koordineerimine kohalike, osariikide omavalitsuste ja föderaalsete valitsuste vahel; riikliku ja prokuratuuri poliitika ümberkujundamine), et teha lõpp eri politseiasutuste koordineerimisele ja vältida juhtumeid, kus politsei on kuritegevuses kaasosaline või kuritegevusse segatud.

4.2. Puhtalt kaubanduslikust vaatepunktist võib 1997. aasta lepingut pidada mõlema poole jaoks mõeldudult positiivseks. Aastatel 2003–2013 kasvas vastastikune kaubandus kolm korda ja Mehhiko osakaal Euroopa Liidu ekspordis kasvas 1 %-lt 1,7 %-le. Samal ajal on Euroopa Liidu kaubanduse ülejääk püsinud igal kõnealusel aastal peaaegu muutumatult vahemikus 7–10 miljardit eurot. See asetab Mehhiko Euroopa Liidu kaubanduspartnerite hulgas tähtsusele 17. kohale, kelle osakaal Euroopa Liidu koguimpordis on 1 % ja kelle osakaal liidu koguekspordis on, nagu eespool märgitud, 1,7 %. Kuigi need arvud jäävad allapoole Mehhiko 2 %-list osakaalu maailma SKPs, on Euroopa Liit Mehhiko jaoks kaubanduspartnerina Ameerika Ühendriikide ja Hiina järel kolmandal kohal.

4.3. Lisaks on Euroopa Liit teinud Mehhikosse märkimisväärseid otseinvesteeringuid (11,138 miljardit eurot üksnes ajavahemikus 2008–2012), samuti on Mehhiko teinud otseinvesteeringuid Euroopa Liitu (eeskätt sellistes sektorites nagu tsement, telekommunikatsioon ja toiduained). Üldises plaanis on Mehhiko allkirjastanud kõigi Euroopa Liidu riikidega kahepoolsed investeeringute kaitse lepingud ning lisaks on Mehhiko ja Euroopa Investeeringuspanga vahel sõlmitud kahepoolne kokkulepe tegevuste rahastamiseks Mehhikos, mille tulemusena on alates 2000. aastast antud krediiti 495 miljoni euro ulatuses. Maksupettuse vastu võitlemise alal ei ole siiski piisavalt edusamme tehtud.

4.4. Siiski on need investeerimisnäitajad vägagi mõjutatud Mehhiko traditsioonilisest poliitikast piirata või isegi keelata välisinvestorite juurdepääsu strateegilistele sektoritele, nagu energia, postiteenused (sätestatud Mehhiko põhiseaduses) või telekommunikatsiooniteenused ja maismaa reisijatevedu. Mehhiko arengukavas aastateks 2013–2018 kaotatakse paljud nendest eeskirjadest oluliste edusammudega, millest me ootame, et need jätkuvad tulevikus, ja milles tuleks arvesse võtta kogu Mehhiko ühiskonna arvamust.

4.5. Mehhiko kodanikuühiskonna toetamise ja tugevdamise valdkonnas on välja töötatud suur hulk ühisprojekte, mis hõlmavad sotsiaalse ühtekuuluvuse labori loomist, arvukaid demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendist rahastatavaid võrdsuse ja vähemuste kaitse küsimusi käsitlevaid projekte ja 15 projekti, mis on seotud nn valitsusvälise osalejatega. Lisaks on välja arendatud rahvatervise ning rände ja varjupaigaküsimustega seotud algatusi.

4.6. Konkurentsivõime ja keskkonnakaitse edendamiseks on konkurentsivõime- ja innovatsiooniprogrammi (PROCEI) raames loodud algatusi, mille eesmärk on edendada Mehhiko VKEsid, samuti valdkondlikke algatusi põllumajanduse, kliimamuutuste ja tuumaohutuse alal. Lisaks on Mehhiko teadlastel, teaduskeskustel ja ülikoolidel juurdepääs Euroopa Liidu programmile „Horisont 2020”.

4.7. Kultuurivaldkonnas on Euroopa Liidu ja Mehhiko kultuurifondi raames (etappides I ja II) ellu viidud huvitavaid projekte, milles on peamise Mehhiko-poolse partnerina osalenud CONACULTA.

4.8. Üks aspekt, mille puhul on tekkinud tõlgendamise erinevusi, on olnud järjepidevuse ja tingimuslikkuse põhimõtete kohaldamine, mida Euroopa Liit edendab oma välislepingutes teiste riikide ja piirkondadega. Konkreetsemalt on mõned Mehhiko esindajad tingimuslikkuse aspekte tõlgendanud „sekkumisena oma siseasjadesse”, eriti seoses demokraatia ja inimõiguste tugevdamisega ning põliskogukondade kohtlemisega. Komitee on seisukohal, et neid aspekte ei tohi lepingu tulevasesst läbivaatamisest välja jätta.

4.9. 2010. aastal vastu võetud Mehhiko ja ELi strateegilise partnerluse ühises tegevuskavas sätestatakse: „Mehhiko ja EL võtavad kohustuse edendada piirkonna poliitilise dialoogi alasid, innustades kahepoolset piirkondadevahelist dialoogi eeskätt Rio Grupiga ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna tippkohtumistel ning edendades kolmepoolset koostööd Kesk-Ameerika integratsiooni- ja arenguprojekti kaudu. Samuti uurivad Mehhiko ja EL võimalusi teha kolmepoolset koostööd maailma teiste piirkondadega, nt Aafrikaga”.

4.10. Kuna Mehhiko puhul on tegemist piisavalt kõrge SKPga riigiga, on reaalsed võimalused, et Mehhiko ei pruugi enam saada kahepoolse koostöö abi, mida Euroopa Komisjon annab vähem arenenud riikidele.

4.11. Ent nii Euroopa Komisjoni ja Euroopa Parlamendi tasandil kui ka komitee ja tema Mehhiko vastaspoolte vahel toimunud arvukate institutsiooniliste koosolekute protokollide analüüs näitab, et ei ole konkreetseid tulemusi, mis võimaldaksid järeldada, et strateegiline partnerlus annab reaalseid tulemusi, mis oleksid kooskõlas sellise partnerluse poliitilise tähtsusega. Neis protokollides kasutatav diplomaatiline väljendusviis kajastab seda, et eksisteerivate väikeste võimalike erinevustega ei tegeleta üksikasjalikult ega anta täpseid suuniseid kõnealuse strateegilise partnerluse põhjalikuks edasiarendamiseks.

4.12. Ameerika Ühendriikide ja Euroopa Liidu vahel Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse (Transatlantic Trade and Investment Partnership-TTIP) läbirääkimine kajastub vältimatult Põhja-Ameerika suhetes nii ELiga kui ka piirkonnas tervikuna.

4.13. Seepärast, nagu rõhutas 2012. aastal kaubandusvolinik Karel de Gucht⁽¹⁾, vaatamata sellele, et Mehhiko ja EL olid 1997. aastal vabakaubanduslepingut sõlmides teerajajad, on järgmistes lepingutes paljude teiste Ameerika ja muude maailma riikidega parandatud ja täiustatud kõnealuses lepingus ettenähtud kavasad. Seepärast võib nimetatud leping olla vananenud, mistõttu ei aita see Mehhikol olla enam Euroopa Liidu oluline poliitiline, kaubandus- ja strateegiline partner. Selle avalduse tegemise ajast on tehtud vähe reaalseid edusamme kehtivate lepingute täiustamisel, sh ka mitte puhtalt kaubanduslikust ega majanduslikust aspektist.

5. Kodanikuühiskonna osalus

5.1. Komitee arvates on vaja, et mõlema poole ametiasutused nõustuksid lepingu ajakohastamiseks peetavate läbirääkimiste raames lepingu ühise nõuandekomitee loomisega, kuhu kuuluks võrdne hulk komitee ja Mehhiko kodanikuühiskonna esindajaid, nii et see võiks kõnealust protsessi hoogustada.

5.2. Demokraatia klauslist tulenevad ootused äratasid arvukates Mehhiko ja ka Euroopa organisatsioonides huvi osaleda laiaulatusliku lepingu rakendamise järelevalves. Mehhiko valitsuse ja Euroopa Komisjoni moodustatud ühiskomitee otsustas kutsuda kokku Mehhiko ja Euroopa Liidu kodanikuühiskondade dialoogifoorumi, et luua kanal nende nõudmistele väljendamiseks.

⁽¹⁾ Kaubandusvolinik Karel de Gucht kõne „Open for business: The European Union's relations with México in a changing world”, EU Chambers/ProMEXICO, México, 12. detsember 2012.

5.3. Esimene foorum toimus 2002. aasta novembris Brüsselis ja sellel osales üle kahesaja ettevõtjate ja ametiühingute organisatsiooni, vabaihenduse ja mitmesuguse ühenduse. Esindatud oli ka komitee. Sellest ajast on peetud veel viis foorumit asukohaga vaheldumisi Mehhikos ja Euroopas. Kõikidel nendel on esitatud nõudmisi laiaulatusliku lepingu organitele, kes on võtnud need teadmiseks, ilma et nad oleksid võtnud nende suhtes mingeid kohustusi, välja arvatud mõnel konkreetsel teemal.

Nendel foorumitel kõige sagedamini esitatud nõudmistest tuleks nimetada vajadust institutsionaliseerida kõnealune dialoog mõlema poole asutuste ja kodanikuühiskondade vahel ning muu hulgas on tehtud ettepanekud muuta foorum korrapäraseks, iga kahe aasta järel toimuvaks ürituseks ning luua sotsiaalküsimuste vaatluskeskus ja ühine nõuandekomitee.

5.4. Foorum on olnud teatud määral korrapärane, kuid mitte nii sagedane, nagu nõuti. Näiteks 6. foorum, mis oleks tulnud pidada Mehhikos 2014. aasta septembris, ei ole seni veel toimunud.

5.5. Sotsiaalküsimuste vaatluskeskust, mille loomisega ametiasutused põhimõtteliselt nõustusid, ei ole ikka veel käivitatud ning selle eesmärgid ja koosseis ei ole kindlaks määratud. Paljud Mehhiko kodanikuühiskonna organisatsioonid peavad seda vahendiks, millega kodanikud hindavad laiaulatuslikku lepingut ning see piirdub nende arvates Mehhikoga, see tähendab ilma Euroopa osaluseta.

5.6. Mehhikos ei ole riigi tasandil majandus- ja sotsiaalnõukogu (majandus- ja sotsiaalnõukogu on aga olemas mõnes osariigis), mis võiks olla Euroopa Liidu Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee loomulik vastaspool. Mitme ühiskonnasektori nõudmisel koostati mõned aastad tagasi seaduseelnõu selle nõukogu loomiseks, kuid seda ei võetud vastu. Mitmed organisatsioonid ja üksused ning mõni osariikide majandus- ja sotsiaalnõukogu on taas nõudnud, et praeguste poliitiliste reformide käigus võetaks see eelnõu uuesti sisse.

5.7. Komitee on varasemates arvamustes ja oma kontaktides ametiasutustega toetanud samalaadseid ettepanekuid, et parandada kodanikuühiskonna osalemist lepingus. Komitee 2006. aasta arvamuses „**ELi ja Mehhiko suhted**”⁽²⁾ nõuti organiseeritud kodanikuühiskonna dialoogi institutsionaliseerimist ja märgiti lepingu artikli 49 menetlust, mis näeb ühise nõuandekomitee loomiseks ette võimaluse „luua mõni teine komitee või organ”.

5.8. Komitee avaldas Mehhiko Majandus- ja Sotsiaalkomitee võimaliku loomise suhtes arvamust, et samalaadse organi loomine Mehhikos oleks positiivne ELi ja Mehhiko suhete arendamiseks, kuid et ta austab Mehhiko kodanikuühiskonna ja ametiasutuste sellealast otsust.

6. Tulevikuväljavaated ja võimalikud suunad

6.1. ELi ja Ladina-Ameerika ja Kariibi Riikide Ühenduse 10. ja 11. juuni 2015. aasta tippkohtumise Brüsseli deklaratsioonis märgiti olulisi edusamme, mida on tehtud ELi ja Mehhiko lepingu moderniseerimiseks, ning selles mõttes „läbirääkimiste alustamist esimesel võimalusel”. Komitee loodab, et uus leping sõlmitakse juba olemasoleva lepingu läbivaatamise ja laiendamise põhjal, analüüsides ELi ja Mehhiko vaheliste suhete tugevaid ja nõrku kohti, kasutades viimastel aastatel Euroopa Liidu ja maailma eri riikide vahel sõlmitud assotsieerimislepingute kogemust. Seda tuleb kasutada ka kõigi Euroopa Liidu ja Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna vaheliste suhete tervikuna elavdamise elemendina.

6.2. Komitee on teadlik, et Mehhiko valitsuse ja ühenduse instantside visioon rollist, mida kodanikuühiskond peaks täitma selles protsessis, ei lange kokku. Kui kodanikuühiskonna arvamust ei kanaliseerita organiseeritult, võib see siiski põhjustada populistlikku laadi alternatiivsete meetodite õitsengut.

6.3. Läbivaadatud leping peaks sisaldama punkti, mis nõuaks, et lepingupooled ratifitseeriksid Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioonid ja resolutsioonid seoses sotsiaalsete põhiõigustega, mis hõlmavad ILO eesmäärke inimväärse töö osas.

⁽²⁾ ELT C 88, 11.4.2006, lk 85.

6.4. Mehhiko ei ole veel ratifitseerinud ILO organiseerumisõiguse ja kollektiivse läbirääkimisõiguse kaitse konventsiooni nr 98⁽³⁾. Selle olulise konventsiooni ratifitseerimine ja selles valdkonnas vajalik õigusaktide kohandamine takistaks laialt levinud nn kaitselepingute sõlmimist, mis pärsivad dialoogi töötajate ja tööandjate vahel, ning kohustaks kõiki Mehhiko või välismaiseid ettevõtjaid järgima rahvusvahelisi tööõigusnorme.

6.5. Lisaks nendele tööteemadega seotud aspektidele tuleb kaubandus- ja investeerimisküsimustes vaadelda mitтетariifsete kaubandustõkete, investeringute kaitse korraga seotud aspekte ja intellektuaalomandi kaitse aspekte koos suurema maksualase koostööga, et võidelda maksupettuse ja maksudest kõrvalehoidumise vastu.

6.5.1. Sobiv oleks sõlmida ELiga üldine investeerimisleping, mis asendaks ja kindlustaks varem Mehhiko poolt paljude ühenduse riikidega sõlmitud kahepoolseid lepinguid ELi liikmesriikides kehtivate õigusnormidega kooskõlastatuse kontekstis.

6.5.2. Mehhiko on teinud suuri jõupingutusi seadusandluse alal, et parandada intellektuaalomandi kaitset, kuid nende praktikas rakendamine ei ole tõhusalt välja kujunenud, mistõttu on vaja tugevdada nende tõhusalt rakendamise menetlusi, eriti kaubamärkide kaitse alal võltsimise vastu.

6.5.3. Mittetariifsete kaubandustõkete alal ei luba Mehhiko välismaalastest omanike puhul ühenduses tunnustatud geograafiliste tähiste registreerimist, mis on näiteks lubatud ELi lepingus Colombia ja Peruuga. See on suur takistus paljude liidu toodete kaubanduse suurendamisele.

6.6. Samuti on Mehhiko poolelt teada antud, et on vaja leida viise, kuidas soodustada riigi põllumajandustoodete paremat pääsu liidu turgudele, mis aitaks vähendada praegust kaubandusbilansi tasakaalustamatust.

6.7. Mehhiko ja Euroopa Liidu organiseeritud kodanikuühiskonna osalus peab olema eriti oluline mõlema poole vahel sõlmitud lepingutes sisalduvate koostööelementide rahuldavas arendamises. Uuesti tuleks määratleda selle valdkonna prioriteedid koos kättesaadavate rahaliste vahenditega, nii et need seostuksid omavahel ja tekitaksid positiivse koostoime, mis on seni osutunud ebapiisavaks, kuna üksikud projektid ei ole omavahel piisavalt ühendatud.

6.8. Konkreetset soovib komitee märkida kolme valdkonda, mida ta peab selle osaluse jaoks prioriteetseks: valitsemise parandamine, teadus- ja tehnikauuringud ja säästva arengu ning keskkonnaalane koostöö.

6.8.1. Valitsemise teema peab kahtlemata olema koostööpoliitika keskne element. Vaja on, et Mehhiko võtaks järk-järgult kasutusele arvukad parimad tavad selles valdkonnas, kohandades neid oma riigi reaalsusele, et süstematiseerida kodanikuühiskonna tegevust, võimaldades nende konsolideerimist ja tõhusat organiseerimist, nii et see täiendaks Mehhiko traditsioonilist poliitilist võimu Mehhikos ja aitaks paremini järgida inimõigusi selles riigis.

6.8.2. Teadus- ja tehnikauuringute valdkonnas tuleb soodustada Mehhiko ülikoolide ja teadlaste osalemist Euroopa Liidu teadus- ja arendusprogrammides, nagu „Horisont 2020”, asetades rõhu prioriteetsetele sektoritele strateegilises partnerluses, nagu näiteks kliimamuutuste mõju leevendamine ja sellega kohanemine, et leida nende suhtes ühiseid seisukohti. Selles osas võiks mõelda kuni 2011. aastani kehtinud Euroopa Liidu ja Mehhiko rahvusvahelise teadus- ja tehnoloogiakoostöö fondi (FONCICYT) uuendamisele.

⁽³⁾ 2015. aasta aprillis ratifitseeris Mehhiko ILO töölevõetava isiku vanuse alammäära konventsiooni nr 138.

6.8.3. Säätva arengu ja keskkonna valdkonnas võib lisaks konkreetsetele kliimamuutusega kohanemisega seotud projektidele koostada teisi konkreetseid projekte sellistel teemadel nagu õhku paisatavate saasteainete heitkoguste vähendamine, vette sattuvate saasteainete ja põhjavee saastamise vähendamine ning igat liiki jäätmete käitlemine ja ringlussevõtt.

6.8.4. EMSK on seisukohal, et nii Mehhiko kui ka Euroopa Liidu juhtide, parlamentaarsete organite ja kodanikuühiskonna esindajate tasandil on olemas piisavalt elemente, et käivitada paljud nendest algatustest, ilma et oleks vaja oodata uue lepingu allkirjastamist. Euroopa Liidu, Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonna ning Euroopa Liidu ja Mehhiko vaheliste tippkohtumiste järelused 2015. aasta juunist, samuti ELi–Mehhiko parlamentaarse ühiskomisjoni 7.–9. juulini 2015. aastal toimunud XIX kohtumise järelused pakuvad võimalust kõnealuste algatuste arendamiseks piirkondlikul tasandil ning Mehhiko peab sealjuures olema keskne telg.

Brüssel, 17. september 2015

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Henri MALOSSE
